

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia maja 2011 r.

**Pan
Ryszard Kamionka
Kierownik Ośrodka Pomocy
Społecznej w Kluczach
ul. Zawierciańska 12
32-310 Klucze**

K/11/001
LKR-4111-01-01/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kluczach („OPS”) kontrolę w zakresie wykorzystania uwag i wykonania wniosków skierowanych po kontroli skuteczności i prawidłowość realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2006-2009 („Programu”).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym w dniu 28 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób wykorzystania uwag i stan realizacji wniosków pokontrolnych, przedstawionych w wystąpieniu pokontrolnym LKR-410-27-07/2009 z 11 stycznia 2010 r.

1. Wykorzystano uwagi NIK dotyczące konieczności przywiązywania większej wagi do realizacji celów Programu, a zwłaszcza zwiększenia skali pomocy w formie gorącego posiłku, w miejsce zasiłków celowych na zakup żywności.

W 2010 r. z pomocy w formie posiłków skorzystały 684 osoby, tj. o 156 % więcej niż w roku poprzednim. Natomiast czterokrotnie mniej niż w 2009 r. przyznano zasiłków celowych na zakup żywności. Udział osób korzystających z gorącego posiłku w ramach Programu wzrósł z 24,8% w 2009 r. do 84,4% w 2010 r. W okresie tym wzrosła również

liczba dożywianych dzieci do lat 7 i uczniów, odpowiednio: z 38 do 100 i z 241 do 291. W pełni wykorzystywano możliwość dożywiania uczniów i dzieci w trybie art. 6a ustawy o ustanowieniu Programu, obejmując tą formą pomocy w 2010 r. aż 73 osoby, tj. 19% liczby dzieci korzystających z posiłku na podstawie decyzji OPS.

W 2010 r. w czterech szkołach w miejsce posiłków jednodaniowych zapewniono posiłki dwudaniowe. Obecnie we wszystkich szkołach na terenie gminy dzieci otrzymują posiłek dwudaniowy, a w przedszkolach zapewniono całodzienne wyżywienie.

2. Ośrodek podjął skuteczne działania zmierzające do objęcia pomocą w ramach Programu osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży w okresie przerw od nauki.

W 2010 r. po raz pierwszy zorganizowano dożywianie w formie gorącego posiłku dla osób dorosłych, z którego skorzystało 320 osób. Dożywianie to prowadziła na zlecenie Ośrodka spółdzielnia społeczna, której powierzono również dożywianie dzieci i młodzieży w okresie przerw w nauce. W lipcu i sierpniu 2010 r. liczba uczniów korzystających z posiłków wzrastała do odpowiednio do 87- 94 uczniów, w sytuacji gdy w okresie nauki korzystało od 16 do 27 uczniów. Ogólna liczba posiłków w okresie wakacyjnym lipiec - sierpień wyniosła 30% liczby posiłków wydanych w 2010 r. Z przygotowywanych przez ten podmiot posiłków w 2010 r. skorzystało ogółem 476 osób.

3. Przyznawanie świadczeń zorganizowano w sposób zapewniający korzystanie z nich przez dzieci i młodzież przez cały okres nauki. Ponadto, realizując wniosek pokontrolny NIK kierownik OPS ustalił kryteria wysokości przyznawania zasiłków celowych na zakup żywności – w wysokości maksymalnie 60% iloczynu średniego kosztu posiłku (skalkulowanego maksymalnie do wysokości 5,50zł) i ilości dni w miesiącu, na które przyznano zasiłek. Analiza losowo wybranych akt dotyczących przyznania w 2010 r. tej formy pomocy pięciu rodzinom wykazała, że w decyzjach przyznających zasiłek na zakup żywności wskazywano imiennie adresata pomocy, okres świadczenia, oraz kwotę miesięcznego świadczenia na jedną osobę. NIK zwraca jednak uwagę, że w żadnej z analizowanych spraw nie uzasadniono decyzji okolicznościami wskazującymi na brak możliwości zapewnienia posiłku, tj. przyczynami określonymi w § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25, poz. 186 ze zm.). Niemniej jednak w 4 z 5 analizowanych spraw okoliczności te opisane były w wywiadzie środowiskowym.

4. Ośrodek, we współpracy z Wójtem Gminy Klucze, ustalił zasady nadzoru i kontroli prawidłowości żywienia w placówkach oświatowych, w tym jakości posiłków. Efektem działań w tym zakresie jest przede wszystkim:
- zorganizowanie monitoringu w szkołach w postaci planów monitorowania oraz kontroli stołówek, w tym przez inspekcję sanitarną, która metodą skróconego badania dokonywała analizy jadłospisów;
 - uczestnictwo kierownictwa OPS w posiedzeniach powołanych zespołów ds. monitorowania żywienia w szkołach;
 - przeszkolenie personelu kuchni szkolnych w zakresie prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży;
 - zorganizowanie dostaw posiłków dla dzieci i młodzieży pojazdem dopuszczonym przez służby sanitarne do przewozu żywności.

NIK zwraca jednak uwagę na brak należytego nadzoru nad jakością posiłków przygotowywanych przez spółdzielnię społeczną. Wskazuje na to brak w dokumentacji OPS informacji o kwalifikacjach personelu zatrudnionego w spółdzielni oraz kopii jadłospisów z podaniem wartości kalorycznej posiłków. Nie żądano od Spółdzielni ani nie zlecano wykonania badania posiłków pod kątem ich wartości kalorycznej i odżywczej. Ośrodek przeprowadzał natomiast badania ankietowe poziomu satysfakcji wśród osób korzystających z usług spółdzielni, uwagi krytyczne zawarte w tych ankietach były analizowane i przedstawiane świadczeniodawcy.

5. Wykorzystując uwagi zawarte w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kierownika OPS i Wójta Gminy Klucze przyjęto gminną strategię w zakresie realizacji Programu i jego celów. Uchwałą nr XLVI/359/10 Rady Gminy Klucze z 10 marca 2010 r. zmieniono uchwałę nr LIX/394/06 z 24 maja 2006 r. – Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, integracji i polityki społecznej Gminy Klucze na lata 2006-2015 dodając dział dotyczący realizacji Programu w latach 2006-2013.

Dotychczas nie zweryfikowano zasad rozliczania posiłków dzieci i młodzieży szkolnej przyjętych w uchwale Rady Gminy Klucze nr XVI/96/07 z dnia 13 grudnia 2007 r. Zaznaczyć jednak należy, iż przyjęte w tej uchwale wyższe stawki posiłków dla dzieci korzystających z pomocy w ramach Programu nie są stosowane od 2010 r. Cena jednego posiłku dla takich uczniów uległa obniżeniu z 5 zł do ceny 2,70 zł (wsad do kotła). Wojewoda Małopolski nie występował o korektę rozliczeń z tytułu dofinansowania posiłków w latach 2008-2009.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o zapewnienie nadzoru nad jakością posiłków przygotowywanych przez spółdzielnię społeczną.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Kierownika w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia przez właściwą komisję NIK.